MRF 2024.94

Retten i Aalborgs dom af 7. februar 2024, sag BS-611/2023-ALB

S1 og S2 (adv. Marie Louise Brock Faber) mod Aalborg Kommune (adv. Kim Trenskow). Biintervenient til støtte for Aalborg Kommune: European Energy A/S

Nabo havde ikke søgsmålskompetence (retlig interesse) vedrørende Aalborg Kommunes dispensation fra skovbyggelinjen, da naturbeskyttelseslovens regler ikke varetager nabohensyn, og da der ikke forelå en sådan refleksvirkning, at udgangspunktet om manglende søgsmålskompetence på grundlag af nabointeresser burde fraviges.

Aalborg Kommune meddelte den 5. juli 2022 V A/S dispensation fra skovbyggelinjen til etablering af et større solcelleprojekt bestående af et solcelleanlæg med tilhørende tekniske installationer, anlæg mv., jf. naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, jf. § 17. Dispensationen omfattede ca. 20 ha landbrugsjord beliggende inden for skovbyggelinjen. En nabo, S, der tillige ejede matrikler i den skov, der afkastede skovbyggelinjen, påklagede kommunens dispensation til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Ved afgørelse af 27. september 2022 afviste nævnet klagen med henvisning til, at naboer ikke er klageberettigede efter naturbeskyttelseslovens § 86. S indbragte herefter kommunens dispensation for domstolene. Spørgsmålet om naboens søgsmålskompetence (retlige interesse) blev udskilt til særskilt behandling og afgørelse, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1 og 2. Byretten fandt ikke, at S, der ikke var klageberettigede efter naturbeskyttelseslovens § 86, havde en sådan væsentlig og individuel interesse i afgørelsen om dispensation, at de havde en retlig interesse i at få prøvet dens gyldighed. Retten lagde herved navnlig vægt på, at naturbeskyttelseslovens regler, herunder reglerne om skovbyggelinjer, ikke varetager nabohensyn eller -interesser, ligesom det ikke kunne antages, at der over for S forelå en sådan refleksvirkning, at udgangspunktet om manglende søgsmålskompetence på grundlag af nabointeresser burde fraviges. S havde således ikke godtgjort, at deres ejendom ville blive direkte og konkret berørt af solcelleprojektet på en sådan måde, at dette med afgørende vægt talte for søgsmålskompetence. Det forhold, at S ejede matrikler, som afkastede skovbyggelinjen, kunne ikke føre til en anden vurdering. Byretten afviste herefter sagen.

Kommentar: *Efter fast praksis omfatter kredsen af klageberettigede efter naturbeskyttelseslovens § 86 ikke naboer. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at naboer ikke kan være søgsmålsberettigede, jf. MAD 2010.2680 B og* ***MRF 2023.138 Ø****, hvilket derimod må bero på en konkret afvejning af forskellige momenter, herunder om sagsøgeren har en individuel, væsentlig og aktuel interesse i sagens udfald. I sagen fra Aalborg synes byretten at have afgrænset søgsmålskompetencen til anfægtelse af afgørelser efter naturbeskyttelsesloven usædvanligt snævert, herunder er der navnlig ikke holdepunkter for at antage, at der gælder et almindeligt udgangspunkt om manglende søgsmålskompetence på grundlag af nabointeresser. I forhold til den konkrete sag, der angik etablering af et større solcelleanlæg, må det endvidere bemærkes, at der vil være krav om VVM-tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25, hvilket tillige betyder, at naboer må kunne støtte ret på VVM-direktivets art. 11 om prøvelsesadgang for berørte offentlighed, da dispensationen fra skovbyggelinjen er nødvendig for projektet. Selv om nævnet kan argumentere for, at VVM-direktivet og Århus-konventionens art. 9, stk. 2, ikke har betydning for klageadgangen, der er lovreguleret, er dette ikke afgørende for søgsmålskompetencen ved domstolene og kan begrunde en præjudiciel forelæggelse for EU-Domstolen. Hertil kommer i øvrigt, at efter EU-Domstolens dom i sag C-166/22 (****MRF 2023.101****), hvorefter tilladelser til fravigelse af habitatdirektivets beskyttelse af bilag IV-arter skal foreligge inden VVM-tilladelsen, er det nærliggende at antage, at det samme må gælde dispensationer fra naturbeskyttelseslovens forbudsbestemmelser.*

RETTEN I AALBORG
DOM

afsagt den 7. februar 2024

Sag BS-611/2023-ALB

S1
(advokat Marie Louise Brock Faber)

og

S2
(advokat Marie Louise Brock Faber)

mod

Aalborg kommune
(advokat Kim Trenskow)

Denne afgørelse er truffet af dommer Lars Krunderup.

Sagens baggrund og parternes påstande
Retten har modtaget sagen den 4. januar 2023.

Sagen angår prøvelse af Aalborg Kommunens afgørelse af 5. juli 2022, hvorved der blev givet dispensation fra skovbyggelinjen vedr. ca. 20 ha landbrugsjord indenfor skovbyggelinjen ved Vrå Mose til etablering af et solcelleanlæg. Sagen omhandler herved naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 1, jf. § 65 samt § 69.

Spørgsmålet om afvisning og sagsøgernes retlige interesse er udskilt til særskilt behandling og afgørelse, jf. retsplejelovens § 253, stk. 1 og 2.

Sagsøgerne, S2 og S1 , har under delhovedforhandlingen nedlagt påstand om, at sagen skal fremmes til behandling i realiteten.

Aalborg kommune har påstået afvisning.

European Energy A/S er bi-intervenieret under sagen til støtte for Aalborg Kommunes påstand, jf. herved retsplejelovens § 252. European Energy A/S har begæret sig tillagt sagsomkostninger.

Dommen indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2. Den afgivne partsforklaring fra sagsøgernes side er dog medtaget i dommen.

Forklaringer

S1 har forklaret, at han er uddannet ingeniør i energiteknik, ligesom han har en tillægsuddannelse i energiteknologi. Han er gift med S2 og de har 4 børn, som han i øjeblikket går hjemme og passer. De bor i huset, som er beskrevet i salgsopstillingen i ekstrakten på side 577. Beliggenheden havde meget at sige, da de købte huset. De bor forholdsvis tæt på motorvejen, men ikke så tæt at det giver gener, og det er samtidig et meget naturskønt område. At kunne færdes og komme ud i naturområdet, hvor de bor, betød rigtig meget for dem, da de købt huset i 2005. De tilhørende skovstykker ligger brak. Der er tale om klynger af buske og birketræer mv. således, at der er lysninger, som dyrene kommer ud i. Den rute de ofte går i området er markeret i ekstrakten på side 582. I forbindelse med den gåtur støder de altid på råvildt, også i området rundt omkring skoven. Han har taget de fremlagte fotos fra området, som kan ses i ekstrakten side 583 ff. Foto a er af deres mark og er taget ned mod deres sø. Foto b er taget ind mod skovbyggelinjen. Som det kan ses skygger piletræerne ikke for indkig hen til der, hvor solcellerne er planlagt til at være. Foto c og d er kig ind mod skovbrynet. Foto e er bagsiden af skoven. Foto f viser, at det er gammel mose, et meget spændende område. Foto h er inde på deres jordstykker i skoven. Foto i er taget for enden af det fjerne jordstykke, mens foto j er af det jordstykke, der grænser op til området med de planlagte solceller. Foto l er af høje piletræer, der står i skellet. Foto q er taget på stykket for enden og med kig hen til vejadgangen, hvor man kan se skovbrynet. Foto r er taget mellem marken og X-vej . På foto t og u kan det ses, at der stadig er lidt åbent på deres del af skoven. På foto x, y og z kan man tydeligt se skovbrynet. Foto aa og ab er taget fra deres eget hus i retning mod der, hvor solcellerne skal stå. Foto ae er henover deres sø. Når de går tur, oplever de, at markerne bliver brugt af dyrene. De går ruten begge veje rundt og oplever det i løbet af året. For ham vil det have temmelig stor betydning, hvis der sættes hegn op. Det vil også være til gene for dyrene. Der planlægges i øvrigt yderligere solceller på den anden side af skoven. Skoven vil herved miste sin værdi. Hvis solcellerne kommer, vil det i høj grad forringe deres naturoplevelser. Hvis det

sker, må de afgøre, hvad de så skal gøre med hensyn til huset. De havde egentlig planlagt at bygge en ekstra garage, men det projekt har de nu skrinlagt på grund af solcelleplanerne. Det vil helt sikkert gøre en forskel for dem om skovbyggelinjen respekteres eller ej.

Parternes synspunkter
Sagsøgerne har i deres påstandsdokument anført følgende til støtte for den nedlagte påstand:

> "…
> **2. SAGSØGTES ANBRINGENDER – RETLIG INTERESSE**
> Det gøres gældende, at Sagsøgers søgsmålskompetence er hjemlet i grundlovens § 63 og naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.
>
> **2.1. Sagsøgers retlige og individuelle interesse er hjemlet i grundlovens § 63**
>
> Det beror på domstolenes selvstændige prøvelse, om en person, har en sådan individuel og konkret interesse, at en prøvelse ved domstolene kan finde sted, jf. MAD 2010.2680 B og forudsætningsvis MAD 2004.1312 V.
>
> Det gøres gældende, at sagsøgte har en væsentlig individuel retlig interesse, idet dispensationens indhold påvirker sagsøger med en vis styrke og intensitet, og konsekvenserne af dispensationen fra skovbyggelinjen er vigtigere for sagsøger end for en større, mere ubestemt kreds af personer, jf. grundlovens § 63 og naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.
>
> Sagsøger har således som skovejer af matrikel ··· og ··· og som gårdejer af matrikel ··· en væsentlig retlig individuel interesse i søgsmålet.
>
> Dels som følge af sagsøgers matriklers geografiske nærhed til det område, som dispensationen angår. Den geografiske nærhed udgøres af 130 meters sammenfaldende matrikulære grænse med projektområdets 5,2 km. omkreds, der kan omregnes til en andel på 2,12 procent heraf.
>
> Dels som følge af at de retlige interesser, som sagsøger forfølger i hovedsagen, er værnet af naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 1, og stk. 2, nr. 1), nr. 2) og nr. 3) og af den omstændighed at sagsøger har adkomst på matrikler, der kaster skovbyggelinje af sig.
>
> **2.2. Sagsøgers retlige interesser er værnet naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 1 og stk. 2.**

Sagsøgers retlige interesser er værnet i naturbeskyttelseslovens formål, jf. § 1, stk. 1, og stk. 2.

Formålet er efter naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 1,

> "at loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og planteli-vet."

Sagsøgers retlige interesser er værnet i naturbeskyttelseslovens formål, jf. § 1, stk. 1, og stk.2, særligt

> nr. 1) om "at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige (…) værdier",
>
> nr. 2), om "at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige (…) interesser."
>
> nr. 3), om at "give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet,"

Sagsøger har en individuelle interesse i, om der gyldigt kan opstilles solceller indenfor skovbyggelinjen, og om dette sker på et bæredygtigt grundlag, eftersom det er en skovbyggelinje, der angår sagsøgers egen skovmatrikel, og navnlig det dyreliv, der knytter sig til skoven og skovbrynet, herunder også dyrelivets færden på sagsøgers landmatrikel ved sagsøgers sø.

Netop de af sagsøger værdsatte landskabelige værdier knyttet til sin ejendomsret, påvirkes af dispensationen. Projektet medfører visuelle gener og forringelse af sagsøgers landskabelige værdier fra såvel sin beboelsesejendom som sine øvrige ejendomme, og gener og forandringerne på grund af væsentlige tilstandsændringer i det område, som dispensationen angår.

Sagsøger påføres hindringer for benyttelse af sin formelle vejadgang til sine matrikler i skoven, når skoven skal plejes, der skal afholdes jagt, og udsættes for færdselshindringer til fods langs skovbrynet på den for sig og almenheden udlagte sti

Sagsøger færdes og opholder sig mere end andre i den berørte natur, som følge af sine matriklers beliggenhed, sin bopæl og sine jævnlige gåture mellem sine besiddelser.

Sagsøgers interesser er individuelle og konkrete i modsætning til den almene befolkning (actio popularis) og evt. andre mere fjerntliggende naboer eller andre mennesker med andre private interesser. Dette følge af sagsøgers ejerskab af berørte matrikler og påvirkning af sine landskabelige omgivelser både i forhold til marker, sø og skov på sine matrikler og ved sin daglig benyttelse af disse, herunder via sin vejadgang.

Sagsøger har rimelige forventninger om opretholdelse af skovbrynets beskyttelseslinjen uden byggeri, der er konkret og individuel. Det er forhold, der er tillagt afgørende betydning ved sagsøgers køb af sin ejendom. Dispensationen fra skovbyggelinje har økonomiske konsekvenser for værdien af sagsøgers ejendomme, hvorfor sagsøger også af den grund har en individuel og væsentlig interesse.

2.3. Sagsøgers matriklers geografiske nærhed og tilknytning kan tillægges betydning

Den vurdering, som Retten skal foretage vedrørende sagsøgers retlige interesse i forhold til søgsmålskompetence, beror i henhold til gældende ret, dels på en vurdering om en lokal tilknytning eller geografisk nærhed til det omhandlede område. Dels på en vurdering af om de interesser, der påberåbes, er værnede interesser.

Det gøres fra sagsøgers side gældende, at planloven og miljøbeskyttelseslovens afgørelser vedr. retlig interesse, har præjudikatværdi i forhold til en afgørelse om retlig interesse efter naturbeskyttelsesloven, idet den overordnede formålsbestemmelsen i de tre love er ens.

Den praksis der knytter sig til planlovens § 59 og miljøbeskyttelseslovens § 98, stk. 1, nr. 2, om individuel retlig interesse med udgangspunkt i geografisk nærhed og tilknytning, vil kunne tillægges præjudikatværdi i nærværende sag

Til støtte for søgsmålskompetence som følge af geografisk nærhed, henvises bl.a. U2003.1628Ø (Søgsmåls kompetence for naboer i en afstand på hhv. 100 og 50 meter fra den gyllebeholder tilladelsen efter planloven angik) og om den tilsvarende vurdering efter miljøvurderingsloven i forhold til. Klageberettigelse KFE 1979.10 (klagerne arbejdede på virksomhed 30 meter væk), KFE 1978.65 (Klager boede 320 meter væk),MAD 2017.310 MFK (klagerne boede i enkeltboliger 400-600 meter

væk), KFE 1981.112 (klager boede 500 meter væk), MAD 2000.356 MKN (klagerne boede 800 meter væk) og KFE 1992.272 (klager boede 1 km væk)

2.4. Sagsøgers adkomst på matrikler, der kaster skovbyggelinje af sig kan tillægges betydning

Skovejeren, i en skov, der afkaster skovbygelinje, har dertil generelt partsstatus efter skovloven, jf. Miljøstyrelsens vejledning af 25/2-2015 om skovloven og NMK-61-00022 af 19/9-2011.

Skovejeren har dermed en generelt væsentlig individuel interesse i et søgsmål, om hvorvidt en dispensation kan udstedes gyldigt af kommunen således at skovbyggelinjen for hele skoven reduceres ved en dispensation.

2.5. Forhold der bestrides

Der må anses for at være uden betydning for domstolenes vurdering, om personen ikke anses for klageberettiget i henhold til en lovs bestemmelser om administrativ rekurs, herunder også naturbeskyttelsesloven og skovloven. Der er ingen retskildemæssig belæg for, at en vurdering af søgsmålskompetence generelt udelukker naboer.

Det bestrides, at sagsøgers interesser kan reduceres til nabointeresser (og andre private interesser), der ikke varetages efter naturbeskyttelseslovens § 1, idet dette vil være i strid med grundlovens § 63.

Det bestrides også, at den retlige standard "individuel retlig interesse", kan påvirkes, af hvorvidt andre kan have eller har "mere", "samme" eller "mindre" retlig interesse end sagsøger.

Endelig bestrides, at sagsøger kunne have anvendt tidligere klageadgange i processen, herunder en klageadgang efter planloven eller miljøvurderingsloven og opnå en prøvelse af sine anbringender. Ingen af disse myndighedsafgørelser angik dispensationen af skovbyggelinjen eller ville kunne føre til en prøvelse heraf. Forløbet forud for dispensationens udstedelse kan derfor ikke afskære sagsøger for at afgrænse sit søgsmål til at angå en dispensation udstedt efter skovloven, der udstedes som en selvstændig retsakt.

3. SAGSØGTES ANBRINGENDER – OMKOSTNINGER

Det gøres gældende, at Aalborg Kommune skal pålægges at betale sagsomkostninger, for det processuelle skridt, der er forbundet med

kommunens anmodning om delafgørelse jf. retsplejelovens § 311, stk. 1, jf. stk. 3

Det gøres gældeden, at European Energy A/S tillige skal pålægges at betale sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 252, stk. 4, 2. pkt., til sagsøger, idet interventionen har fordyret sagen unødigt og ikke har medført en procesbesparende effekt.

Det bestrides i det hele, at der foreligger særlige grunde, der godtgør, at European Energy A/S undtagelsesvist skal tillægges sagsomkostninger, jf. retsplejelovens § 252, stk. 4, 2. pkt.
…"

Aalborg Kommune har i sit påstandsdokument anført følgende til støtte for den nedlagte påstand:

"…
2.1 Indledning - Præsentation af tvisten og parternes hovedanbringender

1 Retten udskilte ved retsbog af 11. april 2023 Aalborg Kommunes afvisningspåstand og spørgsmålet om retlig interesse til særskilt behandling og afgørelse.

2 Denne delhovedforhandling angår dermed alene, om Sagsøgerne har retlig interesse i en domstols-prøvelse af Aalborg Kommunes afgørelse af 5. juli 2022 (bilag 1) om dispensation fra skovbyggelinjen (herefter "dispensationen") til etablering af et solcelleanlæg med tilhørende tekniske installationer, anlæg mv. (herefter "solcelleprojektet").

2 Sagsøgerne har gjort gældende, at de har en væsentlig individuel retlig interesse i søgsmålet, og har til støtte herfor b.la. anført, at dispensationens indhold påvirker Sagsøgerne med en vis styrke og intensitet, at Sagsøgerne ejer matrikler i den skov, som afkaster skovbyggelinjen, og i geografisk nærhed til det område, som dispensationen angår, og at de af Sagsøgerne påberåbte interesser er værnet i naturbeskyttelseslovens formål.

3 Til støtte for den nedlagte afvisningspåstand gør Aalborg Kommune overordnet gældende, at Sagsøgerne ikke - hverken som naboer eller skovejere - har en retlig interesse i søgsmålet.

4 Aalborg Kommune gør gældende, at de af Sagsøgerne påberåbte interesser ikke udgør relevante interesser ifølge naturbeskyttelsesloven, da de påberåbte interesser er udtryk for nabointeresser og/eller andre private interesser, som ikke varetages efter naturbeskyttelsesloven.

5 Aalborg Kommune gør endvidere gældende, at Sagsøgerne ikke har løftet bevisbyrden for, at de har en konkret interesse ifølge naturbeskyttelsesloven, da Sagsøgerne ikke har dokumenteret eller på anden måde godtgjort, at deres matrikler vil blive direkte og konkret berørt af solcelleprojektet.

6 Det er i denne forbindelse Aalborg Kommunes opfattelse, at søgsmålskompetencen efter planloven og miljøbeskyttelsesloven ikke er præjudicerende i forhold til, om Sagsøgerne har en retlig interesse efter naturbeskyttelsesloven. Lovene varetager forskellige interesser og formål, hvorfor spørgsmålet om Sagsøgernes retlige interesse i søgsmålet må bero på en selvstændig vurdering i lyset af formålene med skovbyggelinjen og naturbeskyttelsesloven.

2.2 De af Sagsøgerne påberåbte interesser udgør ikke relevante interesser ifølge naturbeskyttelsesloven

8 Aalborg Kommune gør gældende, at de af Sagsøgerne påberåbte interesser ikke udgør relevante interesser ifølge naturbeskyttelsesloven, da de påberåbte interesser er udtryk for *nabointeresser* og/eller *andre private interesser*, som ikke varetages efter naturbeskyttelsesloven.

9 Sagsøgerne har således under retssagen bl.a. påberåbt sig, (i) at solcelleprojektet medfører visuelle gener og forringelse af Sagsøgernes landskabelige værdier, (ii) at Sagsøgernes ejendom har matrikulære grænser med det område, som dispensationen angår, og (iii) at Sagsøgerne dagligt i deres færden på X-vej og frem til adgangsvejen til sine skovmatrikler vil opleve skovbyggelinjens væsentlige tilstandsændring. Dette er - efter Aalborg Kommunes opfattelse - udtryk for nabointeresser og/eller andre private interesser.

10 Naturbeskyttelsesloven, herunder naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinjen, varetager imidlertid ikke sådanne interesser.

11 Det er entydigt fastslået i praksis og juridisk teori, at naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bl.a. skovbyggelinjen ikke varetager nabohensyn/-interesser, jf. f.eks. Veit Koester: *Naturbeskyttelsesloven med kommentarer* (2009), side 68, og Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 14. juni 2013 i sagsnr. NMK-502-00080.

12 Dette var tillige årsagen til og begrundelsen for, at Miljø- og Fødevareklagenævnet afviste Sagsøgernes klage i den administrative rekurs, idet nævnet anførte (bilag 14, side 3):

> "*Ejere af omkringliggende ejendomme er ikke klageberettigede, idet nabohensyn/-interesser ikke er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven.*"

13 Sagsøgernes nabointeresse i søgsmålet er dermed ikke en relevant interesse efter naturbeskyttelsesloven.

14 Heller ikke de øvrige private interesser, som Sagsøgerne har påberåbt sig, kan anses for relevante interesser efter naturbeskyttelsesloven eller bestemmelserne om skovbyggelinjen.

15 De interesser, som naturbeskyttelsesloven *generelt* har til formål at varetage, er beskrevet i naturbeskyttelseslovens § 1. Det anføres om naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 2 (der beskriver naturbeskyttelseslovens hovedformål) i Veit Koester: *Naturbeskyttelsesloven med kommentarer* (2009), side 56:

> "I almindelighed må det imidlertid nok anses for at være mindre vel i overensstemmelse med lovens formål at varetage private interesser. Dette gælder dog ikke, når der er tale om imødekommelse af deciderede sociale hensyn eller andre helt individuelle hensyn som i tilfælde, hvor der sker en beskyttelse af »rimelige forventninger«. På den anden side er det utvivlsomt, at nabohensyn er irrelevante, medmindre der er udtrykkelig hjemmel i loven til at tage sådanne hensyn i betragtning."

16 Naturbeskyttelseslovens § 17 om skovbyggelinjen har endvidere specifikt til hovedformål "at sikre skovenes værdi som landskabselementer og at opretholde skovbrynene som levesteder for plante- og dyrelivet", jf. Miljøstyrelsen: Vejledning om bygge- og beskyttelseslinjer - Naturbeskyttelseslovens §§ 16-19 (2022), afsnit 4.1.

17 Naturbeskyttelseslovens § 17 varetager dermed - i overensstemmelse med såvel naturbeskyttelseslovens generelle formål som skovbyggelinjens specifikke formål - offentlige og samfundsmæssige interesser, mens private interesser, herunder nabointeresser, som klart udgangspunkt falder udenfor.

18 Betydningen af, at naturbeskyttelseslovens § 17 har til formål at varetage offentlige og samfundsmæssige interesser, for Sagsøgernes retlige interesse i dette søgsmål må vurderes i overensstemmelse med følgende betragtninger, jf. Bernhard Gomard og Michael Kistrup: Civilprocessen (2020), side 385:

> "Ved afgørelsen af, om private har søgsmålsret til håndhævelse af offentligretlige bestemmelser, synes domstolene som f.eks. i den nysnævnte UfR 1975.1137 Ø ofte at have ladet sig lede af et skøn over, om bestemmelsen (eller dens giver) må antages kun at have haft den offentlige interesse for øje, mens fordele for enkelte (»tilfældige«) borgere kun har karakter af refleksvirkninger. Såfremt de hensyn, som antages at ligge til grund for lovreglen, har en væsentlig anden karakter end den private brugers interesse i lovreglens overholdelse, vil den private ofte ikke have søgsmålsret, jfr. UfR 1963.914 V, men refleksvirkninger kan efter omstændighederne begrunde søgsmålskompetence."

19 Den omtalte dom i U 1975.1137 Ø angik en bestemmelse, der i dag svarer til naturbeskyttelseslovens § 15 (om strandbeskyttelseslinjen), og frifandt den sagsøgte part med henvisning til, at "naturfred-ningslovens regler om strandbyggelinier navnlig må antages bestemt ved hensynet til almenhedens interesse i adgang til stranden og i bevarelsen af det til kysterne knyttede landskabsbillede, og iøvrigt af de i den indankede dom anførte grunde tiltrædes det, at ingen af appellanternes påstande kan tages til følge".

20 Den af Sagsøgerne påberåbte dom i MAD 2004.1312 V ændrer ikke herpå, da dommen ikke i sine præmisser ses at forholde sig til spørgsmålet om retlig interesse, men derimod til betydningen af søgsmålsfristen i naturbeskyttelseslovens § 88.

21 De af Sagsøgerne påberåbte interesser udgør dermed ikke relevante interesser ifølge naturbeskyttelsesloven og kan derfor ikke begrunde en retlig interesse i dette søgsmål.

22 Allerede af denne grund må søgsmålet afvises.

2.3 Sagsøgerne har ikke dokumenteret en konkret interesse ifølge naturbeskyttelsesloven

23 Aalborg Kommune gør gældende, at Sagsøgerne ikke har løftet bevisbyrden for, at de har en konkret interesse ifølge naturbeskyttelsesloven, da Sagsøgerne ikke har dokumenteret eller på anden måde godtgjort, at deres matrikler, herunder deres skovmatrikler (bilag 3), vil blive direkte og konkret berørt af solcelleprojektet.

24 Det synes fastlagt i retspraksis, at en ejers ejendom skal være direkte og konkret berørt af en dispensation fra naturbeskyttelseslovens beskyttelseslinjer, førend ejeren opnår en retlig interesse i et søgsmål herom, jf. hertil MAD 2010.2680 om en nabos søgsmålskompetence angående en dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 65 b, jf. § 15, hvori det anføres:

> "I den foreliggende sag må det lægges til grund, at den terrænregulering, der er foretaget på [dispensationsindehavers] ejendom, mange år før sagsøgeren erhvervede sin ejendom, ikke direkte og konkret berører sagsøgerens ejendom. Sagsøgerens interesse i en efterprøvelse af afgørelsen adskiller sig således ikke fra den interesse, andre borgere kan have i, at naturbeskyttelseslovens strandbyggelinie respekteres."

25 Sagsøgerne har ikke under retssagen dokumenteret eller på anden måde godtgjort, at deres matrikler vil blive direkte og konkret berørt af solcelleprojektet. Sagsøgerne har dermed ikke løftet deres bevisbyrde.

26 Tværtimod er det med plan- og tilladelsesgrundlaget for solcelleprojektet sikret - og med miljørapporterne nærmere undersøgt, vurderet og konkluderet - at solcelleprojektet ikke vil berøre eller påvirke Sagsøgernes skovmatrikler eller skovbrynet i øvrigt:

- Det følger af lokalplanen for solcelleprojektet, pkt. 5.1, at "[f]or at sikre skovbrynenes biologiske funktion som levested for planter og mindre dyr, skal der holdes en afstand på mindst 10 meter mellem solcelleanlæg og beplantningsbælter til skove med skovbyggelinje (…)" (bilag 6, side 22).

- Det følger af § 25-tilladelsen for solcelleprojektet, pkt. 9, at "[d]er må ikke foretages arbejde eller etableres anlæg som f.eks. hegn og beplantningsbælter mm. inden for følgende afstande til naturområder og skove: - minimum 10 meter til skove der afka-

ster skovbyggelinje", og at "[f]or at sikre skovbryn som levested for dyr og planter, opretholdes disse lysåbne ved årlig slåning i sensommeren for at forhindre opvækst af vedplanter" (bilag 10, side 2).

- Det følger af miljørapporterne, at "skovbrynenes værdi, som levesteder for plante- og dyreliv, ikke vil blive påvirket af projektet, hverken i anlæg- og demonteringsfasen eller driftsfasen" (bilag 11, side 58, og hertil også bilag 7, side 66).

- Det følger af dispensationen, at "[b]eplantningsbælter etableres med en afstand til skovbryn på minimum 10 meter. Skovbrynet vil ikke blive berørt. Arealet mellem skovbrynet og beplantnings-bælte, plejes og holdes åbne, for at sikre skovbrynene, som levested for dyr og planter" (bilag 1, side 2).

27 I den forbindelse bemærkes det, at en skovejers konkrete interesse alene knytter sig til de tilfælde, hvor selve skovens beskyttelse vil blive berørt eller påvirket af en dispensation, jf. f.eks. Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 12. april 2013 i sagsnr. NMK-502-00074, hvori dette begrundes således:

> "Efter naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 2, 2. pkt., skal den pågældende skovejer underrettes, før der træffes afgørelse om dispensation. Efter hidtidig praksis kan skovejeren kun anføre synspunkter mht. selve skovens beskyttelse, derimod ikke andre synspunkter om f.eks. nabogener eller varetagelse af landskabelige hensyn. Skovejeren har ikke som sådan klageret, jf. KFE1999 273 og KFE 2003 164 (MAS 2002 1494)."

28 Det er desuden med plangrundlaget for solcelleprojektet sikret, at solcelleprojektet ikke vil berøre eller påvirke Sagsøgernes øvrige matrikler, jf. lokalplanens pkt. 5.1, hvoraf fremgår, at "[f]or at sikre plads til beplantningsbæltet skal der holdes en afstand på minimum 10 meter fra solcelleanlæg og teknikbygninger til skel" (bilag 6, side 22).

29 På dette grundlag - og da Sagsøgernes interesse herefter ikke adskiller sig fra den generelle interesse, andre borgere kan have i, at skovbyggelinjen opretholdes - har Sagsøgerne ikke en konkret interesse i søgsmålet.

30 Også af denne grund må søgsmålet afvises.

2.4 Søgsmålskompetencen efter planloven og miljøbeskyttelsesloven er ikke præjudicerende

31 Det er efter Aalborg Kommunes opfattelse uden betydning for spørgsmålet om Sagsøgernes retlige interesse i dette søgsmål, om Sagsøgerne vil være klage- og søgsmålsberettigede efter planloven og miljøbeskyttelsesloven.

32 Det følger således eksplicit af planlovens og miljøbeskyttelseslovens hovedformål, jf. lovenes § 1, stk. 2, at lovene varetager andre interesser end naturbeskyttelsesloven. De interesser, som planloven og miljøbeskyttelsesloven varetager, kan således ikke - uden videre - overføres til naturbeskyttelseslovens område.

33 Dette bekræftes bl.a. af, at det i klagenævns- og retspraksis er fastslået, at planloven og miljøbeskyttelsesloven varetager nabointeresser, jf. f.eks. U 1981.880 V, mens sådanne interesser entydigt ikke varetages efter naturbeskyttelsesloven, jf. hertil pkt. 11-13 ovenfor.

34 Vurderingen af, om Sagsøgerne har retlig interesse efter naturbeskyttelsesloven, præjudiceres derfor ikke af, om Sagsøgerne vil være søgsmålsberettigede efter planloven eller miljøbeskyttelsesloven, men må tværtimod bero på en selvstændig vurdering. Denne selvstændige vurdering - i lyset af naturbeskyttelseslovens formål - er foretaget i afsnittene 2.2-2.3 ovenfor.

2.5 Sagsøgerne har haft tilstrækkelig og rimelig adgang til domstolsprøvelse af de underliggende interesser

35 Som nærmere beskrevet i afsnit 2.2 ovenfor er det Aalborg Kommunes opfattelse, at de underliggende interesser, som Sagsøgerne har påberåbt sig som grundlag for dette søgsmål, er udtryk for nabointeresser og/eller andre private interesser.

36 Det er i den forbindelse Aalborg Kommunes opfattelse, at disse underliggende interesser kunne have været efterprøvet/varetaget ved en domstolsprøvelse af f.eks. plangrundlaget for solcelleprojektet. Sagsøgerne har dog ikke anlagt et sådant søgsmål.

37 Aalborg Kommune ønsker hermed blot at henlede Rettens opmærksomhed på, at Sagsøgerne - efter Aalborg Kommunes opfattelse - har haft en tilstrækkelig og rimelig adgang til domstolsprøvelse af sine underliggende interesser, og at Sagsøgerne dermed ikke vil

lide et "tilfældigt" retstab, såfremt dette søgsmål måtte blive afvist som følge af Sagsøgernes manglende retlige interesse.

…"

Parterne har under hovedforhandlingen nærmere redegjort for deres opfattelse af sagen.

Rettens begrundelse og resultat

Aalborg Kommune har ved afgørelsen af 5. juli 2022 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 65, stk. 1, meddelt dispensation fra skovbyggelinjen i naturbeskyttelseslovens § 17 til etablering af et solcelleanlæg. Dispensationen omfatter ca. 20 ha landbrugsjord beliggende indenfor skovbyggelinjen. Der etableres beplantningsbælter omkring solcelleanlægget, også op mod Vrå Mose. Beplantningsbælter etableres med en afstand til skovbryn på minimum 10 meter og skovbrynet vil ikke blive berørt.

Retten finder ikke, at sagsøgerne, der ikke var klageberettigede efter naturbeskyttelseslovens § 86, har en sådan væsentlig og individuel interesse i afgørelsen, at de har retlig interesse i at få prøvet dens gyldighed. Retten lægger i den forbindelse navnlig vægt på, at naturbeskyttelseslovens regler, herunder reglerne om skovbyggelinjer ikke varetager nabohensyn eller -interesser. Det kan heller ikke antages, at der overfor sagsøgerne foreligger en sådan refleksvirkning, at udgangspunktet om manglende søgsmålskompetence på grundlag af nabointeresser bør fraviges. Sagsøgerne har således ikke godtgjort, at deres ejendom vil blive direkte og konkret berørt af solcelleprojektet på en sådan måde, at dette med afgørende vægt taler for søgsmålskompetence. Det forhold, at to af sagsøgernes matrikler (matrikel nr. ··· og ··· afkaster skovbyggelinje fører ikke til en anden vurdering.

Som følge af det anførte tager retten Aalborg Kommunes påstand om afvisning til følge.

Efter dette resultat skal sagsøgerne betale sagsomkostninger til Aalborg Kommune. Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af advokatudgift med 43.000 kr. Beløbet er uden moms, idet Aalborg Kommune har oplyst at være momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

Sagen afvises.

S2 og S1 skal inden 14 dage til Aalborg Kommune betale 43.000 kr. i sagsomkostninger.

Sagsomkostningerne bliver forrentet efter rentelovens § 8 a.

Biintervenienten, European Energy A/S, tilkendes ikke sagsomkostninger.